

Agricultural University of Tirana

Universiteti Bujqesor i Tiranës Departamenti i Hortikultures & Arkitektures se Peizazhit

VLERËSIMI I DISA METODAVE BIOTEKNOLOGJIKE PËR PËRMIRËSIMIN E TREGUESVE TË RRITJES DHE SHKURTIMIN E KOHËS SË HYRJES NË PRODHIM TË FIDANËVE PERIMORË NË KUSHTE TË DISFAVORSHME TOKËSORE DHE KULTIVIMI

Drejtues i projektit; Prof. Dr. Astrit Balliu

OBJEKTIVAT

1. Përpunimin e teknikave dhe inovacioneve teknologjike që shkurtojnë kohën e hyrjes në prodhim të materialit mbjellës bimor.
2. Rritjen e qëndrueshmërisë së materialit mbjellës bimor ndaj streseve mjedisore dhe të aftësive të tyre për lidhjen e shpejtë me tokën në kushte të papërshtatshme klimatike dhe kultivimi.

Studimi i ndikimeve të mënyrës së shartimit në fidanët perimorë mbi marrëdhëniet e komponentëve në shartim dhe intensitetin e lidhjes së tyre me tokën në kushte kripëzimi.

1. Vlerësimi i ndikimit të mënyrës së shartimit në treguesit e rritjes dhe mënyrën e shpërndarjes së asimilateve në fidanët perimorë të shartuar (kastravec dhe shalqin).
2. Vlerësimi i ndikimit të mënyrës së shartimit në përshpejtimin e lidhjes së fidanëve me tokën në kushtet e përmbajtjes së lartë të kripërave në mjedisin e kultivimit.
3. Studimi i ndikimit të hormoneve bimore ekzogjene në suksesin e shartimit, ritmet relative të rritjes të fidanëve të shartuar dhe ritmet relative të lidhjes me substratin pas shartimit

Studimi i ndikimit të moshës dhe i trajtimeve të sistemit rrënjor me rregullatorë të rritjes mbi intensitetin e trapiantimit të fidanëve perimorë në kushtet e streseve për shkak të kripëzimit.

1. Vlerësimi i ndikimit të ndërhyrjeve mekanike (krasitja e rrënjëve) dhe kimike (trajtimet me etilen) në sistemin rrënjor në treguesit e rritjes dhe mënyrën e shpërndarjes së asimilateve në fidanët e domates.
2. Vlerësimi i ndikimit të ndërhyrjeve mekanike dhe kimike mbi sistemin rrënjor në ndryshimet morfologjike dhe arkitekturën e sistemit rrënjor të fidanëve të domates, si edhe përshpejtimin e procesit të lidhjes së fidanëve me tokën në kushtet e përmbajtjes së lartë të kripërave në mjedisin e kultivimit.
3. Studimi i ndikimit të disa substancave osmo rregullatore dhe antioksidante të përdorura gjatë parambirjes së farave, apo nëpërmjet ujit për ujitje në intensitetin e mbirjes dhe rritjen e bimëve bishtajore

Studimi i ndikimit të trajtimeve të fidanëve me temperatura të ulta në intensitetin e pranverizimit dhe treguesit e prodhimit të kultivarëve të hershëm perimorë

1. Vlerësimi i ndikimit të kohëzgjatjes dhe madhësisë së temperaturave të ulta në treguesit e rritjes dhe mënyrën e shpërndarjes së asimilateve të fidanëve të lulëlakrës.
2. Vlerësimi i ndikimit të kohëzgjatjes dhe madhësisë së temperaturave të ulta në prodhimin dhe intensitetin e vjeljes të kultivarëve të hershëm të lulëlakrës.

Studimi i ndikimit të kërpudhave mikrobike që jetojnë në simbiozë me sistemin rrënjor të bimëve në përmirësimin e ritmeve të lidhjes së fidanëve me tokën në kushtet e përmbajtjes së lartë të kripërave në mjedisin e kultivimit

1. Vlerësimi i ndikimeve të mënyrës së shartimit dhe kërpudhave simbiotike me sistemin rrënjor në përmirësimin e ritmeve të lidhjes me tokën të fidanëve të shartuar të kastravecit dhe domates
2. Vlerësimi i ndikimit të kërpudhave simbiotike në ritmet e asimilimit të elementeve ushqyesh të fidanëve të shartuar të kastravecit dhe domates në kushtet e përmbajtjes së lartë të kripërave në mjedisin e kultivimit

PREZANTIME NE KONFERENCA SHKENCORE

1. 2nd Cost Action FA1204 Annual Conference. 20-22 October 2014-Carcavelos, Portugal. A. Balliu & G. Sallaku. The effects of exogeneous plant hormones on grafting success rate and growth rate parameters of grafted (*cucumis sativum*. L.) seedlings.
2. 6th Balkan Symposium on Vegetables and Potatoes. Zagreb, Croatia. September, 2014. The Effects of Osmoregulatory Compounds on the Emergency and Growth Rate of Pea (*Pisum sativum*) under Saline Substrate Condition.
3. 1st Cost Action FA1204 Annual Conference; Murcia/Spain, 12-14 Nëntor 2013 (Babaj, I., G. Sallaku, P. Krasniqi, S. Kaciu, H. Goranson, B. Rewald, A. Balliu. 2013. The effect of grafting methods and endogeneous mycorrhiza application on chemical composition and stand establishment rate of grafted cucumber (*cucumis sativum* L) seedlings.)
4. 1st Cost Action FA1204 Meeting; Athinë/Greqi, 11-12 March 2013 (Splice grafting versus root pruning splice grafting - stand establishment and productivity issues in Cucurbitaceae vegetables).

PUBLIKIME NE REVISTA SHKENCORE

1. Babaj. I., G. Sallaku, A . Balliu. 2014. Splice grafting versus root pruning splice grafting - stand establishment and productivity issues in Cucurbitaceae vegetables. *Journal of Food, Agriculture & Environment*. Vol.12 (1):165 - 168
2. Babaj. I., G. Sallaku, A . Balliu. 2014. The effects of endogenous mycorrhiza (*Glomus* spp.) on plant growth and yield of grafted cucumber (*Cucumis sativum* L.) under common commercial greenhouse conditions. *Albanian J. Agric. Sc.* 13(2):24-28
3. Balliu, A., G. Sallaku., E. Islami. 2014. Root pruning effects on seedlings growth and stand establishment rate of watermelon grafted seedlings. *Acta Horticulturae* 1033:19-24
4. Sallaku, G., A. Balliu, Z. Teqja, I. Babaj, P. Rama. 2012. Root Pruning Effects on Growth and Stand Establishment Rate of Cucumber Grafted Seedlings. *Acta Hort.* 960, pg. 211-217.
5. Kuçi,H., I. Tafaj, B. Bici, G. Sallaku, A. Balliu. 2012. Effects of Cold Treatment on Morphological Characteristics and Growth Rate of Cauliflower (*Brassica oleracea* var. botrytis L) Seedlings. *Acta Hort.* 960, pg. 219-223.

PUBLIKIME NE REVISTA SHKENCORE

6. Babaj, I., G. Sallaku, A. Balliu. 2012. The Effect of Plug Size and Grafting Method on the Dry Matter Partitioning and Stand Establishment Rate of Grafted Cucumber Seedlings under Saline Conditions. *Acta Hort.* 960, pg. 225-230.
7. Vuksani, A, G. Sallaku, Gj. Vuksani, A. Balliu. 2012. The effects root pruning on dry matter partitioning and stand establishment rate of tomato (*Lycopersicon esculentum* L) seedlings under saline conditions. *Acta Hort.* 960, pg. 177-182.
8. Balliu A, G. Sallaku and I. Babaj. 2012. The effect of watermelon (*Citrullus aeduliss* L) grafting method on seedling's growth rate and stand establishment rate under saline conditions. *Acta Hort.* 927: 393-398
9. Balliu A, Sallaku G & F. Elezi. 2012. Tomato (*Lycopersicon esculentum* L) seedling's root pruning effects on growth and stand establishment rate under saline conditions. *Acta Hort.* 927: 399-404.

PUNIME DOKTORATURE TE REALIZUARA NE KUADER TE PROJEKTIT

- Angjelina Vuksani. 2015. Vlerësimi i ndikimit të disa ndërhyrjeve agroteknike në intensitetin e lidhjes së fidanëve me tokën në kushtet e streseve për shkak të kripëzimit
- Ismet Babaj (në process). Ndikimi i mënyrës së shartimit mbi marrëdhëniet e komponentëve në shartim, intensitetin trapiantimit dhe treguesit e prodhimit të kastravecit.

NDERVEPRIME DHE VAZHDIMESI NE PROJEKTE TE TJERA KERKIMI

1. Mycorrhizal fungi as biological components of cucumber production in the Western Balkan region – impact on plant performance under mal-nutrition and excess (**Austrian Development Agency**)
2. Vegetable grafting to improve yield and fruit quality under biotic and abiotic stress conditions (**COST FA1204 – EU**)
3. Enhancing of legumes growing in Europe through sustainable cropping for protein supply for food and feed' (**FP7 - EU**)

1. Zëvendësimi i metodës tradicionale të shartimit të kungulloreve me metodën e shartimit mbi copa vegetative

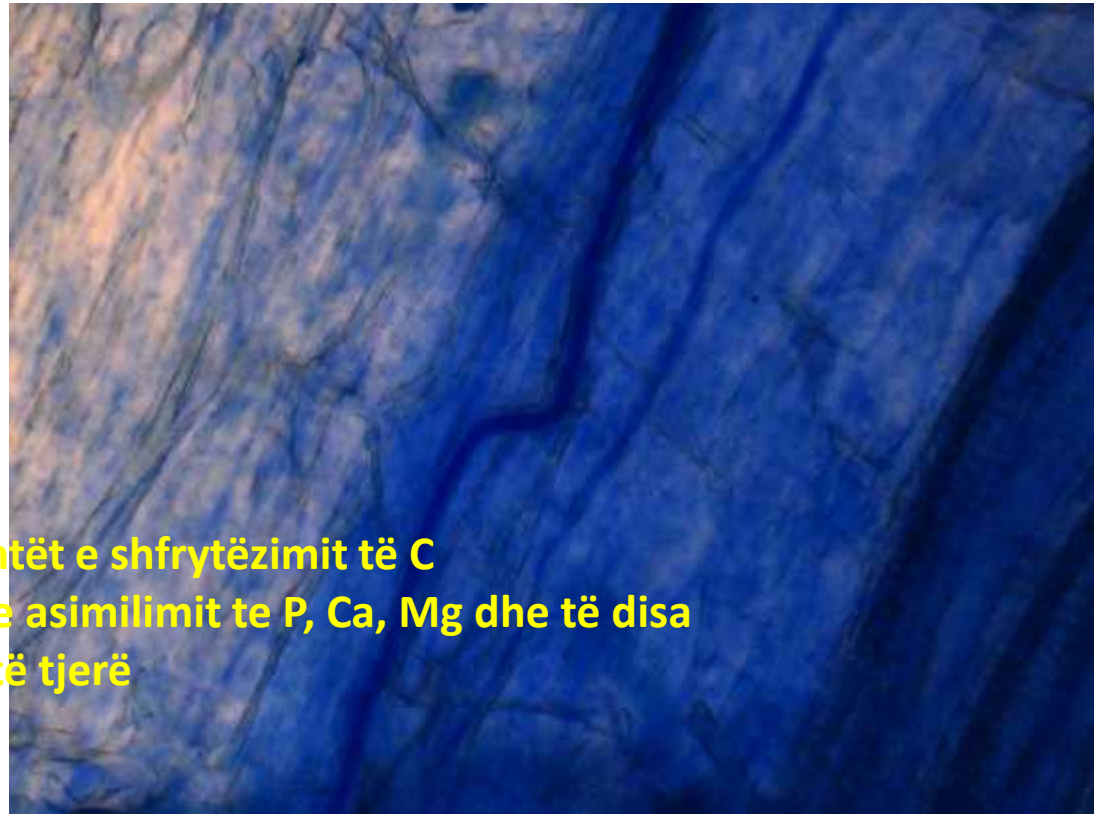

2. Shfrytëzimi i substancave hormonele (IAA, IBA) në përmirësimin e treguesve të fidanëve perimorë të shartuar mbi copa vegetative

3. Shfrytëzimi i kërpudhave simbiotike endogjene (AMF) në përmirësimin e treguesve të lidhjes me tokën dhe përbërjen kimike të fidanëve perimorë

1. Rrisin keficientët e shfrytëzimit të C
2. Rrisin ritmet e asimilimit të P, Ca, Mg dhe të disa elementëve të tjerë

4. Aplikimi i teknikave të trajtimit të fidaneve të disa bimëve perimore (lulelakër, brokoli) me temperatura të ulta për përmirësimin e treguesve të prodhimit të hershëm

Faleminderit!

BUXHETI 2010 - 2014

Nr. art.	Emërtimi i aktivitetit	Fonde (lekë)	
		Gjithsej	
		Plan	Fakt
230	Shpenzime për rritjen e aktiviteteve të qëndrueshme të patrupëzuara	3040050	2534234
	Studime fizibiliteti	857900	714259
	• Studime nga grupi i punës	170000	170000
	• Shpenzime udhëtimi	602900	467011
	• Shpenzime transporti	85000	77248
	Të tjera	1183150	1819975
	• Shpenzime nga të tretët	394800	878765
	• Shpenzime operative	788350	941210
231	Shpenzime për rritjen e aktiviteteve të qëndrueshme të patrupëzuara	1500000	1491600
	• Pajisje profesionale	1500000	1491600
	Gjithsej	4540050	4025834